

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Victor Boico,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Dumitru Cazacu în numele inculpatului Filip Perju, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în cauza penală, în privința inculpatului

Perju Filip XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 08.10.2018 până la 31.10.2018;

Instanța de apel de la 27.11.2018 până la 19.06.2019;

Instanța de recurs de la 29.10.2019 până la 05.02.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 octombrie 2018, a fost încetat procesul penal în cauza privind învinuirea lui Filip Perju, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 369 alin. (2) lit. c) Cod penal, în legătură cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională potrivit art. 55 Cod penal, cu aplicarea, în privința acestuia o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime 40 unități convenționale, ce constituie 2 000 lei.

A fost respinsă solicitarea procurorului de a încasa cheltuielile judiciare suportate în prezenta cauză penală, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, la 19 iulie 2018, în jurul orei 21 și 50 min., militarul serviciului în termen al Batalionului de gardă, soldatul Filip Perju, în timp ce se afla pe teritoriul Batalionului de gardă dislocat în mun. Chișinău, str. Pietrarilor nr. 3, a încălcat grav cerințele art. 26 a Legii cu privire la statutul militarilor, art. art. 14, 15, 19, 94 a Regulamentului Serviciului Interior al Forțelor Armate ale Republicii Moldova, art. 5 al Regulamentului Disciplinei Militare, care-l obligă să se conducă de cerințele stabilite de legislația în vigoare și de

regulamentele militare, să respecte Jurământul militar și prevederile regulamentelor militare, să prețuiască onoarea unității militare, să păstreze demnitatea gradului și uniformei militare pe care o poartă, să fie disciplinat și vigilent, să prețuiască camaraderia militară, să respecte drepturile și libertățile tuturor cetățenilor, să nu-și permită deprinderi dăunătoare, să ajute comandantii și superiorii la menținerea ordinii și disciplinei, să servească în permanență drept exemplu de înaltă cultură, modestie și cumpătare, să păstreze cu sfințenie onoarea militară, să-și apere demnitatea și să stimeze demnitatea celorlalți; să ofere personal exemplul de educație, de atitudine sânguincioasă față de serviciu, precum și ritualurile militare; să manifeste grijă pentru consolidarea prieteniei dintre militari; să contribuie la menținerea și la restabilirea ordinii regulamentare; să se comporte cu demnitate atât în unitatea militară, cât și în afara ei, să nu-și permită nici sie și nici altora să încalce ordinea publică, să contribuie pe toate căile la apărarea onoarei și demnității cetățenilor, la menținerea prestigiului Forțelor Armate.

Contrar celor menționate supra, soldatul Filip Perju a admis intenționat încălcarea regulilor statutare cu privire la relațiile dintre militari, în următoarele circumstanțe:

La data de 19 iulie 2018, în jurul orei 21 și 50 min., militarul serviciului în termen al Batalionului de gardă, soldatul Filip Perju în timp ce se afla pe teritoriul Batalionului de gardă, dislocat în mun. Chișinău, str. Petrarilor, nr. 3, l-a strâns puternic în jurul pieptului pe militarul serviciului în termen al aceleiași unități militare, soldatul Evghenii Soșin, după ce acesta a expirat aerul din piept, lipsindu-l pe acesta de posibilitatea de a expira, iar în rezultatul acestor acțiuni soldatul Evghenii Soșin a pierdut cunoștința și a căzut, lovindu-se cu capul de un suport metalic, fiindu-i cauzate conform raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1713 din 23 august 2018, vătămarea ușoară a integrității corporale sub formă de plagă contuză în regiunea retroauriculară pe dreapta.

2.1. Inculpatul, în ședința de judecată până la începerea cercetării judecătorești, a declarat personal prin înscris autentic că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în conținutul rechizitoriului și solicită ca judecata să se înfăptuiască pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Filip Perju să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Conform prevederilor art. 90 Cod penal a suspenda

condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani și să fie încasate de la inculpat cheltuielile judiciare suportate din contul bugetului de stat pentru efectuarea expertizei, și anume a sumei de 320 de lei.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a invocat că, reieșind din sentința de încetare a instanței de fond din 31 octombrie 2018, se atestă faptul că instanța de judecată a luat în considerație faptul că la etapa dezbaterilor judiciare, partea vătămată a comunicat că nu are careva pretenții față de inculpatul, solicitând ca acesta să fie liberat de răspundere penală. Însă, instanța nu a ținut cont de comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, or, conform caracteristicii de serviciu a militarului serviciului în termen, soldatului Filip Perju pe parcursul îndeplinirii serviciului militar în termen în Batalionul de gardă s-a caracterizat din punct de vedere nesatisfăcător, fiind un militar cu rezultate slabe la pregătirea de luptă, nu îndeplinește obligațiile de serviciu, nu cunoaște regulamentele militare și actele normative. La fel, instanța nu a ținut cont de faptul că prin săvârșirea infracțiunii, inculpatul a atentat inclusiv la ordinea și la disciplina militară, ca premise de bază ale capacității de apărare a țării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, a fost admis apelul declarat de către procuror casată sentința, inclusiv din oficiu și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță:

Se recunoaște vinovat Filip Perju în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 369 alin. (2) lit. c) Cod penal stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei de către Filip Perju pe o perioadă de probațiune de 1 an.

A încasa de la Filip Perju în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 320 lei.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel conform materialelor din dosar și probelor cercetate, prezentate instanței de apel, precum și probelor administrate de instanța de fond, cercetate suplimentar în ședința instanței de apel, a constatat cu certitudine faptul că, la 19 iulie 2018, în jurul orei 21 și 50 min., militarul serviciului în termen al Batalionului de gardă, soldatul Filip Perju, în timp ce se afla pe teritoriul Batalionului de gardă, dislocat în mun. Chișinău, str. Petrarilor, nr. 3, l-a strâns puternic în jurul pieptului pe militarul serviciului în termen al aceleiași unități militare, soldatul Evghenii Soșin, după ce acesta a expirat aerul din piept, lipsindu-l pe acesta de posibilitatea de a expira, iar în rezultatul acestor acțiuni soldatul Evghenii Soșin a pierdut cunoștința și a căzut, lovindu-se cu capul de un suport metalic, fiindu-i cauzate conform raportului de expertiză judiciară nr.

201802D1713 din 23 august 2018, vătămarea ușoară a integrității corporale sub formă de plagă contuză în regiunea retroauriculară pe dreapta.

Aceste acțiuni ale lui Filip Perju, instanța de apel le-a încadrat juridic în prevederile art. 369 alin. (2) lit. c) Cod penal, și anume, încălcarea regulilor statutare cu privire la relațiile dintre militari în timpul îndeplinirii serviciului militar, neexistând raporturi de subordonare în raport cu partea vătămată, încălcare care s-a manifestat prin acte de violență săvârșite asupra acesteia, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond a efectuat cercetarea judecătorească cu respectarea dispozițiilor procesual penale privind administrarea probelor, dar aplicat o pedeapsă incorectă.

Așadar, instanța de apel a conchis că, la emiterea sentinței prin care procesul penal de învinuire a lui Filip Perju în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 369 alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost încetat din motivul că fapta constituie o contravenție, instanța a dat o apreciere eronată la aplicarea pedepsei, luând în considerație faptul că partea vătămată a comunicat că nu are careva pretenții față de inculpat și a solicitat ca inculpatul să fie liberat de răspundere penală, or, la aplicarea pedepsei penale, instanța de fond urma să ia în calcul toate circumstanțele, și anume să constate faptul dacă este posibilă corectarea persoanei fără a fi supusă răspunderii penale, dacă a reparat și alte cheltuieli legate și de instrumentarea cazului, etc.

Astfel, din materialele cauzei penale rezultă că, infracțiunea comisă de inculpat, prevăzută de art. 369 alin. (2) lit. c) Cod penal este clasificată, conform art. 16 Cod Penal, la categoria infracțiunilor ușoare.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, reieșind din gravitatea infracțiunii incriminate, gradul prejudiciabil al faptei săvârșite și persoana inculpatului Filip Perju, atitudinea acestuia după comiterea infracțiunii, atitudinea acestuia față de fapta comisă, absența antecedentelor penale, este neîntemeiat ca în cazul de față inculpatul să execute real pedeapsa închisorii.

Apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei, inclusiv, personalitatea inculpatului Filip Perju, luând în considerație în special politica penală a statelor europene ce derivă din recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei potrivit căreia instanțele de judecată ar trebui să recurgă mai des la pedepse alternative detențiunii când este cazul, instanța de apel a concluzionat că aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a pedepsei privative de libertate, este în concordanță cu scopul pedepsei penale.

Cu referire la argumentele procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel a indicat că, acestea sunt întemeiate și urmează a fi admise, cu încasarea din contul inculpatului Filip Perju în contul statului a cheltuielilor de judecată suportate pentru efectuarea Raportului de expertiză nr. 201802D1713 (f. d. 63-64), în sumă de 320 lei, or, potrivit normelor legale art. 227, 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare solicitate pentru efectuarea Raportul de Expertiză Judiciară, urmează a fi trecute în contul inculpatului, deoarece potrivit art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sânt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei. Dispunerea expertizei se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a calificat ca eronate afirmațiile instanței de fond precum că, solicitările acuzatorului de stat sunt neîntemeiate, or, potrivit prevederilor art.143 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: cauzei morții; gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale; stării psihice și fizice a bănuیتului, învinuitului, inculpatului - în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal; stării psihice și fizice a persoanei în privința căreia se reclamă că s-au comis acte de tortură, tratamente inumane sau degradante; vârstei bănuیتului, învinuitului, inculpatului sau părții vătămate - în cazurile în care această circumstanță are importanță pentru cauza penală, iar documentele ce confirmă vârsta lipsesc sau prezintă dubiu; stării psihice sau fizice a părții vătămate, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărârii în cauza dată; altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Mai mult, potrivit Legii nr. 316 din 22.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 09.02.2018, au fost operate modificări la art. 143 Cod procedură penală, potrivit cărora alin. (2) al art. 143 Cod procedură penală a fost abrogat. În acest sens, instanța de apel a reiterat că, potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 a fost exclus art. 143 alin. (2)

Cod procedură penală, potrivit căruia: plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, prin urmare normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul statului a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Dumitru Cazacu în numele inculpatului Filip Perju, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii prin care inculpatului să îi fie aplicate prevederile art. 79 Cod penal și să îi fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă.

În motivarea celor solicitate, avocatul susține că, instanța urma să ia în calcul totalitatea circumstanțelor atenuante care în cumul pot fi privite sub aspectul art. 79 Cod penal, ca circumstanțe excepționale, și anume: a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, cauza a fost examinată în procedură simplificată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, se căiește sincer de cele comise, totodată a comis fapta până la împlinirea vârstei de 21 ani.

De asemenea, recurentul remarcă că, inculpatul și-a corectat comportamentul până la expirarea serviciului militar fapt dovedit de caracteristicile eliberate de către administratorul ÎM „Spații Verzi” și comandantul companiei poliției militare (f.d 214, 215).

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpatul Filip Perju și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, dar avocatul Dumitru Cazacu își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și

prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La caz, Colegiul penal constată că, infracțiunea săvârșită de către inculpat, este prevăzută de art. 369 alin. (2) lit. c) Cod penal și se pedepsește cu închisoare de până la 5 ani.

Conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv. Astfel, instanța de recurs remarcă că, inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar susține că, inculpatul a beneficiat de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, or, până la începerea cercetării judecătorești, a declarat personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Așadar, în concluzie Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei art. 75 alin. (1) Cod penal și 364¹ Cod de procedură penală.

Cu referire la alegațiile avocatului privind aplicarea unei pedepse neprivative de libertate inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, Colegiul penal conchide că conform prevederilor art. 79 Cod penal, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, se înțelege că la aplicarea art. 79 Cod penal, trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului.

Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale. Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate - I, II, persoana cu dezabilitați severe și accentuate, merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră).

Căința sinceră a inculpatului, recunoașterea vinovăției, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni și fapta a fost comisă până la împlinirea vârstei de 21 ani nu pot fi considerate ca circumstanțe excepționale, mai mult acestea au fost luate în calcul la aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală și la suspendarea executării pedepsei penale în temeiul art. 90 Cod penal.

Astfel, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu periculozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

De asemenea, Colegiul penal reamintește că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar reține că, solicitarea avocatului privind aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, care de fapt nici nu a fost motivată de către recurent, este neîntemeiată, or, doar faptul că avocatul nu este de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința lui Filip Perju a unei pedepse sub formă de amendă.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport

cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în conformitate cu legea și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Dumitru Cazacu în numele inculpatului Filip Perju, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Perju Filip XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *04 martie 2020*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Victor Boico